

at de handlende ønske at holde deres Butikker aabnede for at kunne sælge en Del Varer, ikke alene til Tyender, men ogsaa til andre Menneſter. Jeg har i hvert Fald ikke saa lidt Kendskab til Tyendeforhold paa Landet, og jeg tror ikke, at der er særlig Grund til at komme dette Lovforslag i Møde paa dette Punkt, jeg tror ikke, der stilles Krav eller Ønske i saa Henseende hverken fra Tyendeklassen eller Husbondeklassen paa Landet. Jeg kan altsaa for mit Vedkommende ikke være med til at stemme for dette Lovforslag. Jeg kan i meget henholde mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1te Valgkreds (P. Holm), idet jeg snarere vilde gaa med til at udvide Søndagsfriheden end til at indskrænke den. Vi vide, at der er en hel Klasse af vore Medborgere her i Landet, der dels ved private, dels ved offentlige Bestillinger ere forhindrede fra at nyde Søndagen, som de ønske det. Derfor vil jeg gerne være med til, om man i Stedet for at gaa tilbage kunde finde Anledning til at gaa fremad i den Henseende og udvide Søndagsfriheden for saa mange af Landets Borgere, som det vel kunde være muligt.

Der er endnu et andet Hensyn, som for mig ikke er det mindst vigtige, og det er den Forstaaelse, jeg har af Søndagen, og som jeg haaber, at ogsaa flere af de ærede Medlemmer have, og det er nemlig denne, at Søndagen er givet os ikke alene som en Hviledag, men ogsaa som en Helligdag. Derfor kan jeg ikke være med til Indskrænkning paa dette Omraade, saaledes at Søndagen atter skulde glide over til at blive en lige saa verdslig Dag som de øvrige Dage. Til disse saa Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Justitsministeren (Mellermann): Jeg skal begynde at bemærke, at det Emne, som dette Lovforslag omhandler, er, som allerede en æret Taler i Dag har peget paa, ikke et Spørgsmaal, som er opstaaet i den allernæste Tid, men det er ganske rigtigt, at det blev rejst, allerede inden Behandlingen af Helligdagsloven var til Ende her i Tinget i 1891. Allerede den Gang var det omtalte Ønske til Stede hos en Del handlende, og det blev, som sagt, ogsaa rejst over for vedkommende Udvalg, saa vel som ogsaa over for mig, men det var saa sent, som en æret Taler, der berørte denne Sag, bemærkede, at man baade fra Udvalgets og fra min Side mente, at man nu paa dette sidste Stadium af denne Sag ikke burde bringe noget nyt ind, som mulig kunde bevirke, at der ingen Ende blev paa den. De

ville nemlig erindre allesammen fra den Gang, at dette Spørgsmaal om en Forandring i Helligdagsloven havde været drøftet i mange Samlinger, den ene efter den anden, og der havde været gjort et ganske overordentligt stort Antal Tilføjelser til saa Sagen ordnet, og det havde vist sig meget vanskeligt — som det naturligvis altid vil, da de forskellige Interesser, der her bliver Tale om at røre ved, pege nogle i een og andre i en anden Retning. Det vil jo overhovedet gælde paa dette Omraade, at man næsten ikke kan træffe nogen Bestemmelse, iden at der kommer nogen og siger, at den skader dem, og andre derimod, som ønske den. Det var derfor — som jeg tror at alle, der havde med denne Sag at bestille den Gang, ville erindre og ogsaa erkende — en meget vanskelig Vej, som havde været fuld af Betænkkeligheder og fuld af Overvejelser, saaledes altsaa, at da man var kommet saa vidt, som man var, mente man ikke, at man burde drage dette Spørgsmaal med ind. Det har jo imidlertid senere vist sig, at det dog havde en dybere Rod hos en stor Del af vore Medborgere, navnlig de handlende i Købstæderne, end man maaske den Gang troede, og i Stedet for at man skulde slaa sig til Ro, og i Stedet for at dette Ønske skulde falde bort, er det tværtimod blevet mere levende siden den Tid, og det, der har foranlediget mig til at fremkomme med dette Lovforslag, er navnlig en Henvendelse fra Fællesbestyrelsen for Industri og Haandværk. Derfor har jeg troet, at det var en Sag, man ikke burde undlade at bringe frem.

Mig forekommer det nu ogsaa, at det hele Spørgsmaal jo ikke er noget stort Spørgsmaal, og jeg finder, at mange af de ærede Talere i Dag have skruet det op til noget, som det jo slet ikke er. Det er jo nemlig slet ikke noget Principspørgsmaal. Det er et stort Principspørgsmaal, om man f. Eks. skal udstrække Helligdagsfriheden til Tyendeklassen; det er et stort Spørgsmaal, om den skal udstrækkes til alle Slags Arbejder, være sig Arbejder paa Landet eller i Byerne, og det er ogsaa et stort Spørgsmaal, om den skal udstrækkes til alle Arter af Haandværk. Det vide vi alle, som deltog i disse Forhandlinger, at det er store Principspørgsmaal, hvor der kan anføres meget paa den ene og paa den anden Side, og hvor Interesser staa imod hinanden. Men dette her er kun et lille Spørgsmaal; det drejer sig kun om to bestemte Søndage i hele Aaret, og kun om Tiden efter Kl. 4. Derfor synes jeg, at der ikke er nogen Grund til at skruet det op til noget stort, endfiske til at